

9. ขบวนการล๊อบบี้ ของอุตสาหกรรมบุหรี่

*อุตสาหกรรมบุษรียังคง
ดำเนินการล๊อบบี้ในเรื่อง
กฎหมายและนโยบายสาธารณะ
ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภาค
ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ
ขบวนการล๊อบบี้
นับเป็นขบวนการหนึ่ง
ที่ได้รับทุนสนับสนุน
และมีกลไกสลับซับซ้อน
มากที่สุด*

การล๊อบบี้ของอุตสาหกรรมบุษรียังคงดำเนินการโดยบริษัทของหรือของบุคคลภายนอกที่อุปถัมภ์ความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมบุษรียุคใหม่ส่วนใหญ่เกิดจากการประสานงานโดยบริษัทบุษรี ผ่านทางองค์กรรวมกลุ่มระหว่างประเทศที่อุตสาหกรรมบุษรีให้ทุนสนับสนุน เช่น สมาระหว่างประเทศว่าด้วยปัญหาการสูบบุหรี่ (International Council on Smoking Issues) และศูนย์ข้อมูลยาสูบระหว่างประเทศ (International Tobacco Information Centre) หรือ INFOTAB อุตสาหกรรมบุษรีได้รณรงค์คัดค้านองค์การสหประชาชาติและโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การอนามัยโลกมานานถึง 20 ปีแล้ว (ดูบทที่ 13 เรื่ององค์การอนามัยโลกและศัตรูอื่น ๆ) ทั้งนี้เพื่อขัดขวางนโยบายต่าง ๆ ที่มุ่งควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ การรณรงค์ล๊อบบี้เหล่านี้เป็นไปอย่างกว้างขวาง

“INFOTAB ได้ประสานงานการล๊อบบี้ใน 38 ประเทศที่อุตสาหกรรมบุษรีเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ โดยได้ประสานผ่านบริษัทบุษรีที่เป็นสมาชิกสมาคมยาสูบระดับประเทศและผู้ค้าใบยาสูบ ผมเป็นผู้ประสานงานการล๊อบบี้ในเรื่องนี้ผ่านหอการค้าระหว่างประเทศแห่งหนึ่ง กิจกรรมล๊อบบี้ดังกล่าวมีเป้าหมายอยู่ที่การโน้มน้าวผู้แทนระดับประเทศที่จะเข้าร่วมประชุมสมัชชาสุขภาพโลก (World Health Assembly) ให้คัดค้านข้อเสนอในการต่อต้านผลิตภัณฑ์ยาสูบที่เข้มงวดมากขึ้นจนถึงขณะนี้บราซิล เม็กซิโก และซิมบับเวเป็นสามประเทศที่มีบทบาทแข็งขันมากที่สุดในการคัดค้านแนวทาง”

(บริษัท ๒๗๑ ๒๗ มีนาคม ปี 25๒๑)

อุตสาหกรรมบุหรี่ในสหรัฐอเมริกามีเป้าหมายที่จะ

“หาช่องทางที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในการติดต่อสื่อสารระหว่างสำนักงานของเราในกรุงวอชิงตันกับส่วนงานจัดสรรเงินช่วยเหลือให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อทำให้เงินช่วยเหลือดังกล่าวตอบสนองวัตถุประสงค์ทางการเมืองของบริษัทได้ตรงเป้ายิ่งขึ้น นอกจากนี้เมื่ออาชีพในกรุงวอชิงตันควรพัฒนาการสำรวจหาผู้ที่สมควรได้รับเงินช่วยเหลือดังกล่าว และเงื่อนไขของการให้ ตลอดจนศึกษาว่าการให้เงินช่วยเหลือจะสนับสนุนสิ่งที่เราดำเนินการอยู่ได้อย่างไร”

(พจนานุกรม ปี 2525)

“ตำรวจกรมกษัตริย์สกอตที่มีแว้วว่าจะเป็นผู้เฝ้าในรัฐสภาพุ่งออกไปจากเงื่อนไขของความอาวุโสและฐานะ เราควรจะปรับแผนงานที่กำลังดำเนินการอยู่ เพื่อให้ฐานของเราในสายตาของสมาชิกรัฐสภากลุ่มนี้ดีขึ้น เช่น แผนจัดเลี้ยงอาหารเย็นและการรณรงค์หาทุน ตลอดจนการตอบสนองความต้องการของสมาชิกรัฐสภาที่จะจัดทวงเงินคืนในกรณีพิเศษ”

(พจนานุกรม ปี 2525)

“ใช้กลยุทธ์ ‘เชือดไก่ให้ลิงดู’ : เพื่อสื่อให้มักการเมืองได้รู้ถึงผลอันไม่พึงประสงค์ของการเคลื่อนไหวต่อต้านการสูบบุหรี่ โดยชี้ตัวอย่างของผู้สมัครรับเลือกตั้งสักคนหนึ่งที่ย่ำต่อการจัดการให้แพ้ในการเลือกตั้ง ซึ่งก็ถูกจัดการให้สอบตกในการเลือกตั้งจริง ๆ แล้วส่งสัญญาณให้มักการเมืองคนอื่นเข้าใจว่าความพ่ายแพ้เป็นผลงานของเขา”

(บริษัท ฟิลลิป มอร์ริส ปี 2530)

ยุทธวิธีเหล่านี้ได้ถูกนำไปใช้ในประเภทอื่นๆ ด้วย “ในกลุ่มประเทศสมาชิกของสมาคมความร่วมมือแห่งอ่าวเปอร์เซีย เราได้จัดตั้งเครือข่ายแหล่งข้อมูล

และทรัพยากรขนาดใหญ่ขึ้นมาเครือข่ายหนึ่งเพื่อเป็นกลไกลึกลับแก่เจ้าหน้าที่รัฐที่เหมาะสม”

(บริษัท ฟิลลิป มอร์ริส ปี 2529)

“เชื่อมโยงแผนงานด้านสิทธิของผู้สูบบุหรี่เข้ากับงานรณรงค์ประชาสัมพันธ์ที่กำหนดกลุ่มเป้าหมายไว้พร้อมแล้ว เพื่อตอบโต้ข้อมูลข่าวสารมิจๆ และอคติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลากหลายประเทศสมณคณตเวีย นอกจากนี้ให้ขยายแผนงานดังกล่าวไปยังสวีเดน-แลนด์ ตุรกี และกลุ่มประเทศสมาชิกความร่วมมือแห่งอ่าวเปอร์เซีย”

(บริษัท ฟิลลิป มอร์ริส ปี 2532)

“บริษัท ฟิลลิป มอร์ริส มีบทบาทนำในหอการค้าแห่งฟิลิปปินส์ ...เราได้ช่วยเหลือทำให้การเยือนสหรัฐอเมริกาของประธานาธิบดีอาควิโนประสบความสำเร็จอย่างสูง ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ของบริษัทฟิลลิป มอร์ริสอินเตอร์เนชันแนลดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในองค์กรระหว่างประเทศหลากหลายประเภท หลายองค์กรสามารถช่วยเราได้ในอนาคต”

(บริษัท ฟิลลิป มอร์ริส ปี 2529)

“ตลาดประเทศสวีเดนแลนด์กำลังเผชิญกับการรณรงค์ต่อต้านยาสูบเพิ่มขึ้นอย่างมาก เพื่อที่จะรับมือกับเรื่องนี้ เรากำลังขยายเครือข่ายบุคคลติดต่อของเรากับภาครัฐ รวมทั้งในวงการอุตสาหกรรมสมาคมการค้าและองค์กรด้านการท่องเที่ยวของสวีเดนแลนด์ โดยแสวงหาแรงสนับสนุนจากประชาชนและองค์กรคุ้มครองผู้บริโภค และขยายขอบเขตเครือข่ายบุคคลติดต่อของเราในกระบวนการสหภาพแรงงาน ใช้ประโยชน์จากการประชุมลับเรื่องยาสูบของรัฐสภาเป็นเวทีเปิดการเจรจาต่อรองกับพรรคการเมืองฝ่ายขวาและฝ่ายที่เป็นกลาง”

(บริษัท ฟิลลิป มอร์ริส ปี 2532)

นอกจากนี้ ในยูกันดาเราต้องเผชิญกับการขึ้นภาษีผลิตภัณฑ์ยาสูบอีกครั้งหนึ่งตามคำแนะนำของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ/ธนาคารโลก ปัญหาสองประการคือ 1) การถูกจำกัดการเข้าถึงกองทุนเงินตราต่างประเทศจากประเทศผู้ให้และ 2) ปัญหาภาษี กักตุนเป็นปัญหาที่ทวีความสำคัญมากขึ้นสำหรับการบริหารระบบเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศในแอฟริกาที่เรามีกิจการอยู่ ฝ่ายบริหารของบริษัทเราในกลุ่มประเทศเหล่านี้ทำงานได้ผลดีแม้ว่าจะต้องใช้เวลานานมากในการรณรงค์ล็อบบี้รัฐบาลของประเทศเหล่านี้และผู้แทนของกองทุนการเงินระหว่างประเทศประจำประเทศดังกล่าว...”

(บริษัท บริติช อเมริกัน โทบะกโก ปี 2534)

ในปี 2528 นี้เรากำลังปรับปรุงการทำงานของ เราในการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกสถานิติบัญญัติ แผนงานของเรามีสามส่วน ส่วนแรก เราจะคัดสรรคนทำงานที่มีประสิทธิภาพเป็นจำนวนมากขึ้น โดยจ่ายค่าตอบแทนสูงขึ้นในกรณีที่น่าเป็น เมืองใหญ่ ๆ และประเทศที่เราจะเสริมความเข้มแข็งของกิจกรรมองค์กรของเรา ได้แก่ บาร์เทน สตีคโคโฮล์ม ออนดอน มอนทรีออล ฟิลิปปีนส์ และญี่ปุ่น ส่วนที่สอง เราจะใช้กลยุทธ์ที่เป็นระบบยิ่งขึ้นในการบ่มเพาะคนทำงาน “ที่เหมาะสม” แม้ว่าตอนนี้เราอาจจะทำงานสะเปะสะปะไปบ้าง ส่วนที่สาม เราจะใส่ใจมากขึ้นกับการสร้างความสัมพันธ์ระบบข้าราชการประจำ แทนที่จะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงสุดเท่านั้น”

(บริษัท ฟิสิกัล ฟอร์ท ปี 2528)

บ้าน

เรื่อง “การเปลี่ยนแปลงนโยบายช่วยเหลือของสหราชอาณาจักรในส่วนของการโครงการที่เกี่ยวข้องกับยาสูบ” ได้ระบุว่า

“ขณะที่การพลิกผันนโยบายใหม่ให้กลับเป็นตรงกันข้ามมีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้อย่างน้อยก็ในอนาคตอันใกล้นี้ แต่เราสามารถสร้างโอกาสจัดการ

ให้การปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวเป็นไปได้ด้วยความยืดหยุ่นมากที่สุดได้... ได้มีการส่งหนังสือแสดงความกังวลหลายฉบับไปยังรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบแล้ว... มีการตกลงกันว่า ควรแสดงความกังวลดังกล่าวด้วยการเสนอข้อคิดเห็นจากกลุ่มประเทศในแอฟริกาที่ได้รับผลเสียจริง ๆ หรือมีความเป็นไปได้ที่จะได้รับผลเสียจากนโยบายที่ทบทวนใหม่ฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากมาลาวี ยูกันดา ซิมบับเว ซาอีร์เคนยา แคเมอรูน และแทนซาเนีย ข้อคิดเห็นดังกล่าวจะมีน้ำหนักยิ่งขึ้น เมื่อเสนอโดยเอกอัครราชทูตของประเทศในเครือจักรภพที่ประจำในสหราชอาณาจักรและผ่านกระทรวงของประเทศต่าง ๆ สมาคม ชาวไร่ยาสูบระหว่างประเทศจะล็อบบี้รัฐมนตรีกระทรวงที่เหมาะสมในประเทศมาลาวี เคนยา ซิมบับเว ผ่านเอกอัครราชทูตของประเทศดังกล่าวในอีกทางหนึ่งด้วย”

(บริษัท บริติชอเมริกันโทบะกโก ปี 2534)

ในหลายกรณี ปฏิบัติการของบริษัทผู้สูบมักจะเป็นเรื่องลับ ดังจะเห็นได้ชัดเจนจากจดหมายต่อไปนี้ที่ผู้แทนบริษัทหรือแผนกส่วนหนึ่งเขียนถึงสมาชิกรัฐสภาของอียิปต์คนหนึ่ง

“ในการพบเจรจาระหว่างเราสองคนเมื่อเดือนมิถุนายน ท่านได้ขอให้ผมจัดเตรียม เอกสารทางวิทยาศาสตร์ เรื่องการสูบบุหรี่กับสุขภาพ เพื่อท่านจะนำไปใช้ประโยชน์ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เอกสารที่ส่งมาพร้อมกับจดหมายนี้จัดทำขึ้นตามที่ท่านขอในครั้งนั้น...ท่านคงจะสังเกตเห็นว่าเอกสารนี้ไม่ลงชื่อผู้เขียนและผมใคร่จะขอร้องให้ท่านละเว้นการเปิดเผยชื่อของผมหรือชื่อบริษัทผมว่าเป็นแหล่งข้อมูลของเอกสารชิ้นนี้ นอกจากเมื่อไรที่กล่าวแล้วท่านสามารถใช้ประโยชน์จากเอกสารนี้ได้โดยเสรีตามที่เห็นสมควร คุณสก็อตและผมได้พบและเจรจากับผู้แทนบริษัทผลิตภัณฑ์ข้ามชาติรายอื่น ๆ ที่ส่งบุหรี่เข้าตลาดอียิปต์ และปัจจุบันเรามีความ

ตั้งห้องตั้งกันโน้ ทิศตะวันออกของอุตสาหกรรมบุตรี ต่อจากอุตสาหกรรมบุตรีต้องการให้ใช้โมเดลรับมือกับข้อเสนองานที่จำกัดกิจกรรมการตลาดของบุตรี เราเห็นว่าจะเป็นกรณีที่ดีที่สุด ถ้าเราได้พบเจรจากับท่านอีกครั้งเพื่อพิจารณาเอกสารฉบับนี้โดยละเอียด และหากท่านเห็นด้วย เราจะยินดีอย่างยิ่งที่ท่านจะเชิญเราไปพบท่านที่กรุงโคโระ”

(บริษัท คิลลิป มอริส ปี 2522)

ไนอกจากนี้ อุตสาหกรรมบุตรียังได้จัดตั้งองค์กรและให้เป็นเครื่องมือบังคับ

“สมาคมการค้าของบริษัทผลิตบุตรี ซึ่งเป็นองค์กรบังคับที่ดีที่สุดของเรา กำลังได้รับการเสริมสร้างให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นในหลาย ๆ ประเทศที่มีการริเริ่มดำเนินกิจกรรมอย่างจริงจัง สมาคมระดับประเทศหลาย ๆ สมาคมก็กำลังได้รับการจัดตั้งขึ้น เช่น โนมราซิล”

(บริษัท คิลลิป มอริส ปี 2522)

นอกจากองค์กรบังคับแล้ว ยังมีการจัดตั้ง “พันธมิตร” ด้วย

“เราจะพัฒนาผู้บริหารของเราต่อไปเพื่อให้ทำหน้าที่โฆษกต่อสาธารณชนได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งจะแสวงหาโอกาสส่งเสริมให้ผู้บริหารเหล่านี้เผยแพร่ข่าวสารความคิดเห็นของเรา เราจะคัดสรรหา “ปากเสียง/พันธมิตร” เพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นช่องทางขยายความคิดเห็นของเราในทางสร้างสรรค์”

(บริษัท คิลลิป มอริส ปี 2532)

“ความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับรัฐบาล, สมาชิกวุฒิสภา, บุคคลในวงการศึกษาแพทย์, วงการนักวิชาการและนักวิชาชีพ, สภภาพแรงงานและอื่น ๆ (รวมทั้งสื่อมวลชน) ที่ (อุตสาหกรรมบุตรี) ได้สร้างและพัฒนามาเป็นเวลาหลายปีแล้วนั้น ควรรักษาไว้และขยายออกไปอย่างสม่ำเสมอ ความสัมพันธ์เหล่านี้ทำให้อุตสาหกรรมบุตรีอยู่ในฐานะที่จะเจรจาและโน้มน้าวในประเด็นถกเถียงที่เกี่ยวข้องกับบุตรีได้โดยที่ในหลาย ๆ กรณีไม่มีการเปิดเผยต่อสาธารณชน”

(สถาบันวิจัยแห่งยาสูบ ปี 2527)